

การประเมินหลักสูตรการพยาบาล เนพารักษ์ คณภาพบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

นางสาวพรทิพย์ อชาญรงค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-562-031-9

I16485233

010534]

AN EVALUATION OF THE NURSING SPECIALTY CURRICULUM
OF THE FACULTY OF NURSING, MAHIDOL UNIVERSITY

Miss Pornthip Artnarong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวขอวิทยานิพนธ์

การประเมินหลักสูตรการพยาบาล เนพาะทาง คณภาพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

โดย

นางสาว พรทิพย์ ออาจณรงค์

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวดี วิบูลย์ศรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นิมวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....สุปัจ្យันท์ บุนนาค..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุปัจ្យันท์ บุนนาค)

คณบดี ร่วมการสอบวิทยานิพนธ์

.....พิริยาณัท พิริยานันท์..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. พิริยาณัท พิริยานันท์)

.....สมหวัง พิริยานันท์..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิริยานันท์)

.....ธนกร พิริยานันท์..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธนกร พิริยานันท์)

.....อินทร์ พิริยานันท์..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อินทร์ พิริยานันท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวขอวิทยานิพนธ์

การประเมินหลักสูตรการพยาบาล เนพาราทางกமะพยาบาลศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล

ชื่อนิสิต

นางสาว พฤทพย์ ออาจารงค์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. เยาวรี วิบูลย์ศรี

ภาควิชา

วิจัยการศึกษา

ปีการศึกษา

2525

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรการพยาบาล เนพาราทาง ซึ่ง เป็นหลักสูตรการศึกษาอบรมระยะสั้นของคณะพยาบาลศึกษา มหาวิทยาลัย มหิดล โดยใช้โมเดลชีป (CIPP Model) เป็นรูปแบบในการวางแผนการประเมิน ทั้งนี้การประเมินหลักสูตรในปัจจุบัน ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากหลักสูตรในปีการศึกษา 2523 ทั้งสาขาวิชาการพยาบาลภูมิฯ เวชศาสตร์ (โรคติดเชื้อ) และสาขาวิชาการพยาบาลโรคหัวใจและ ห่วงอก กลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ คณาจารย์ผู้สอน 51 คน ผู้เข้ารับการอบรม 57 คน ผู้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการอบรม 57 คน และคณะกรรมการค้านิเทศน์หลักสูตรการ พยาบาลเนพาราทาง จำนวน 8 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ รวมทั้ง ใช้แบบสอบถามเชิงผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วย วิธี วิเคราะห์เนื้อเรื่อง หาคำนึงริบิมเล็กน้อย หาคำส่วนเบี่ยง เบนนาตรฐาน และทดสอบ ค่าที่ ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

1. ผลการประเมินสภาวะแวดล้อม

1.1 การประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตร พย瓦 จุดมุ่งหมายทั่วไปของ หลักสูตรมีคุณภาพของจุดมุ่งหมายที่ดี และสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของคณะพยาบาลศึกษา และวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

1.2 การประเมินเนื้อหาสาระของหลักสูตร พมว่า เนื้อหาสาระมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เทอย่างไรก็ตาม เนื้อหาสาระและส่วนที่ยังมีความซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง ซึ่งควรท้องมีการพิจารณาปรับปรุง

2. ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น

2.1 การประเมินปัจจัยด้านผู้เข้ารับการอบรม พมว่า หลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้สมัคร เข้ารับการอบรมตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เป็นหลักเกณฑ์คุณสมบัติที่เหมาะสม และผู้เข้ารับการอบรมก็มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์กล่าว อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลสรุปชี้แจงแล้วว่า เกณฑ์คุณสมบัตินี้เหมาะสมสมดีแล้วก็ตาม ก็ยังคงมีจุดอ่อนอยู่เล็กน้อยในส่วนที่มิได้มีการกำหนดแน่ชัดในเรื่องประสิทธิภาพการปฏิบัติการพยาบาล เกี่ยวกับห้องน้ำของบ้านและห้องน้ำที่ห้องน้ำ ซึ่งควรพิจารณาปรับปรุงหรือแก้ไข เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ชัดเจนขึ้น

2.2 การประเมินปัจจัยด้านบุคลากร พมว่า หลักสูตรฯ มีบุคลากรทั้งในด้านความเชี่ยวชาญและคุณภาพที่เหมาะสมกับบทบาทที่ได้กำหนดไว้

2.3 การประเมินปัจจัยด้านอุปกรณ์ และสิ่งแวดล้อมประกอบการเรียนการสอน อุปกรณ์ทางฯ มีเพียงพอที่จะเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน แต่ยังมีบริการบางส่วนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น เช่น เรื่องห้องสมุด เป็นต้น

2.4 การประเมินปัจจัยด้านการวางแผนการดำเนินงานหลักสูตร พมว่า คณะกรรมการดำเนินงานหลักสูตร ไม่มีการวางแผนการดำเนินงานทางด้านการอบรมไว้อย่างมีระบบ

3. ผลการประเมินกระบวนการ พมว่า การดำเนินการหลักสูตรโดยทั่วไปเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผน โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอนเป็นไปอย่างรื่นเรื่น และเป็นที่พอใจของผู้เข้ารับการอบรม แต่ยังมีบริการในด้านสวัสดิการทั่วๆ ไป บางประการที่ผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นว่าควรปรับปรุงให้ดีขึ้น

4. ผลการประเมินผลิตภัณฑ์ พมว่า ผลิตภัณฑ์คือผู้สาเร็จการอบรม เป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการ และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติการพยาบาล เผาะทาง

จากผลสรุปังกล่าว จะเห็นได้ว่า เมื่อมีบางส่วนในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรที่ควรจะต้องมีการพิจารณาปรับปรุงให้มีคุณภาพ และให้เหมาะสมมากขึ้นก็ตาม แก่โดยส่วนรวมแล้วจะพบว่า หลักสูตรการพยาบาล เนพะทางนี้ดำเนินไปด้วยความราบรื่น และเป็นที่พอใจของผู้เข้ารับการอบรม และอาจารย์ผู้สอน และได้ผลผลิตบรรลุตามวัตถุประสงค์

ABSTRACT

The purpose of this research was to analyse and evaluate, the Nursing Specialty Curriculum which was a short training course of the Faculty of Nursing, Mahidol University by using CIPP Model. In this evaluation, the samples consisted of 51 lecturers, 57 nurses who attended the course with all these nurses' administrators and also 8 members of the nursing specialty committee. All of the samples were concerned with the course in academic year 1980. Data were collected by using questionnaires and an informal interview technique. Content analysis, arithmetic mean, standard deviation and t-test were employed to analyse the obtained data. The results of the evaluation were summarised as follow :

1. Context Evaluation

1.1 The evaluation of the objectives of the curriculum has shown that the general objectives had the characteristics of a good educational objective, and there was a relevancy between the objectives and a philosophy of the Faculty of Nursing.

3

1.2 The evaluation of the contents of the curriculum has shown that there was a relevancy between the contents and the objectives of the curriculum. The contents were appropriate although there was an overlapping in some parts of the contents which must be considered.

2. Input Evaluation

2.1 The evaluation of the nurses who attended the course has shown that the selection criteria was appropriate and all the nurses who attended the course met the criteria. Although this conclusion has shown that all of the criterias were appropriate but there were some weak points, such as the nursing experienced criteria did not definite and specifically, which must be considered.

2.2 The evaluation of the personnels has shown that the working committee and lectures could conduct the course successfully.

2.3 The evaluation of the educational resources has shown that there were enough resources to serve the teaching and learning process. However some of these resources such as library must be improved.

2.4 The evaluation of course planning has shown that the nursing specialty committee had well planned to work through the course.

3. Process Evaluation It was shown that the nursing specialty committee could run the course orderly as the plan, and by doing that way it could satisfy the nurses who attended the course although some of the nurses thought that some services must be improved.

4. Product Evaluation It was shown that after the course finished the nurses had knowledge in theory and had efficiency in practice.

From the above summary, it could imply that the Nursing Specialty Curriculum was successful although some factors of the curriculum must be improved.

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมประจำ

วิทยานิพนธ์สำเร็จลงให้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์

ดร. เยาวรี วิมูลย์ศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ
ตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา นอกจากนี้ผู้วิจัยยัง¹
ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ฉลองรัตน อินทรีย์ หัวหน้าภาควิชาการ
พยาบาลศุภนาร เวชศาสตร์ ซึ่งกำรงำนแห่งประชานคณกรรมการดำเนินงาน
หลักสูตรการพยาบาลเดพะทาง รองศาสตราจารย์ สมพันธ์ ทิษชีระนันทน์
อาจารย์ พรศรี ศรีอัษฎาพร อาจารย์การพี่ สายะวน ที่ได้ให้คำแนะนำและ
ข้อมูลทาง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตร ตลอดจนตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเย็นกัน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความ
กรุณาของอาจารย์ทั้ง 5 ท่านไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับกำลังใจอย่างดีเยี่ยมจากเพื่อนและพี่ ในภาค
วิชาการพยาบาลศุภนาร เวชศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยถือว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้
วิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอถือโอกาสนี้แสดงความขอบคุณท่านด้วยความ
จริงใจ

พรพิพย์ อาจารย์

ศูนย์วิทยบรห์พต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๕
กิจกรรมประจำปี	๖
รายการตารางประชุม	๗
รายการแผนภาพประจำปี	๘
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและภารกิจของบัญฑิษฐา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อทดสอบเบื้องต้น	7
คำจำกัดความ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 วรรณคดีเกี่ยวข้อง	9
3 วิธีดำเนินงานวิจัย	34
กลุ่มหัวอย่างประชากร	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
วิธีการประเมินผล	39
4 ผลการวิจัย	45
5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	132
บัญชีรายรับ	143
ภาคผนวก	146
ประวัติการศึกษา	175

รายการสารบัญ

รายการที่		หน้า
1	หนังสือที่ 1 Pediatrics และ Pediatric Nursing	51
2	หนังสือที่ 2 Medical Theory in Cardiothoracic และ Cardiothoracic Nursing	55
3	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมการพยาบาลเฉพาะทางปีการศึกษา 2523 ห้องสาขาวิชาการพยาบาลกุมารฯ และสาขาวิชาการพยาบาลโรคหัวใจและหัวใจและหัวใจ จำแนกตามประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยก่อนเข้ารับการอบรม	61
4	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ทั้ง 2 สาขา เกี่ยวกับความเหมาะสมสมของหัวข้อที่สอน	62
5	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ทั้ง 2 สาขา เกี่ยวกับความเหมาะสมสมของหัวข้อที่สอน	63
6	ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาวิชา พยาบาลกุมารฯ ปีการศึกษา 2523 เกี่ยวกับความเหมาะสมสมของเนื้อหาวิชาและ จำนวนชั่วโมงที่กำหนดให้	64
7	ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขา การพยาบาลโรคหัวใจและหัวใจและหัวใจและหัวใจและหัวใจและหัวใจและหัวใจและ จำนวนชั่วโมงที่กำหนดให้	65
8	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ทั้ง 2 สาขา จำแนกตามระดับวุฒิทางการศึกษาพยาบาลชั้นวิชาชีพ	69
9	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ทั้ง 2 สาขา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน (ระยะเวลาในการทำงาน) ก่อนเข้ารับการอบรม	70

10	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ห้อง 2 สาขา จำแนกตามสาขาวิชามัครเข้ารับการอบรม	71
11	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ห้อง 2 สาขา เกี่ยวกับความเข้าใจ จุดประสงค์ และขอบเขตการสอน ในหัวข้อเรื่องที่ได้รับเชิญให้สอน	74
12	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ห้อง 2 สาขา เกี่ยวกับความเพียงพอของ การได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม	75
13	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ห้อง 2 สาขา เกี่ยวกับการเพิ่มภาระงาน เมื่อเข้าร่วมสอนในหลักสูตร การพยาบาลเฉพาะทาง	76
14	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ห้อง 2 สาขา เกี่ยวกับความเหมาะสมของบัญเบื้องหนึ่ง ของ หลักสูตร	78
15	กำหนดการ เกี่ยวกับการอบรมทดลองหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523	80
16	การกำหนดตารางการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางประจำปี	81
17	จำนวนอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ห้อง 2 สาขา จำแนกตามวิธีการสอนที่เลือกใช้	83
18	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ห้อง 2 สาขา เกี่ยวกับวิธีการสอนที่ตนเลือกใช้	84

19	จำนวนอาจารย์สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ทั้ง 2 สาขา จำแนกตาม การประชุม และไม่ประชุมอุปสรรคระหว่างการสอน	85
20	ความคิดเห็นของอาจารย์สอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ทั้ง 2 สาขา เกี่ยวกับการจัดบริหารหลักสูตร	86
22	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ทั้ง 2 สาขา เกี่ยวกับการได้รับความรู้จากการอบรม	90
23	ค่าสถิติที่เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการอบรมจากหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลกุมารฯ ปีการศึกษา 2523 ในทั้งหมดของคนสองและผู้บังคับบัญชา	97
24	ค่าสถิติที่เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการอบรมจากหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลโรคหัวใจและหัวใจ ปีการศึกษา 2523 ในทั้งหมดของคนสองและผู้บังคับบัญชา	106
25	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง ปีการศึกษา 2523 ทั้ง 2 สาขา เกี่ยวกับการได้ใช้ความรู้จากการอบรมการพยาบาลเฉพาะทาง ในการปฏิบัติการพยาบาล	110
26	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการอบรมการพยาบาลเฉพาะทางทุกรุ่น ทั้ง 2 สาขา เกี่ยวกับการได้ใช้ความรู้จากการอบรมการพยาบาลเฉพาะทางในการปฏิบัติการพยาบาล	112
27	ค่าสถิติที่เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการอบรมจากหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลกุมารฯ ทุกรุ่น ในทั้งหมดของคนสองและผู้บังคับบัญชา	118

28	ค่าสถิติที่เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร การอบรมจากหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สภาฯการพยาบาล โรคหัวใจและหัวใจและหลอดเลือด ในศัลย์ของคนเอง และบุรุษทั่วไป	127
29	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางทุกrun ทั้ง 2 สภาฯ จำแนกตามประสมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยก่อนเข้ารับการอบรม	147
30	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางทุกrun ทั้ง 2 สภาฯ จำแนกตามประสมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยในปัจจุบัน	148
31	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางทุกrun ทั้ง 2 สภาฯ จำแนกตามระดับภาระการทำงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยในปัจจุบัน	149
32	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางทุกrun ทั้ง 2 สภาฯ จำแนกตามประสมการณ์การทำงาน (ระยะเวลาในการทำงาน) ก่อนเข้า รับการอบรม	150
33	จำนวนผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางทุกrun ทั้ง 2 สภาฯ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ก่อนเข้ารับการอบรม	151

ศูนย์วิทยบรังษยการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภาพประกอบ

แผนกฯ

๘